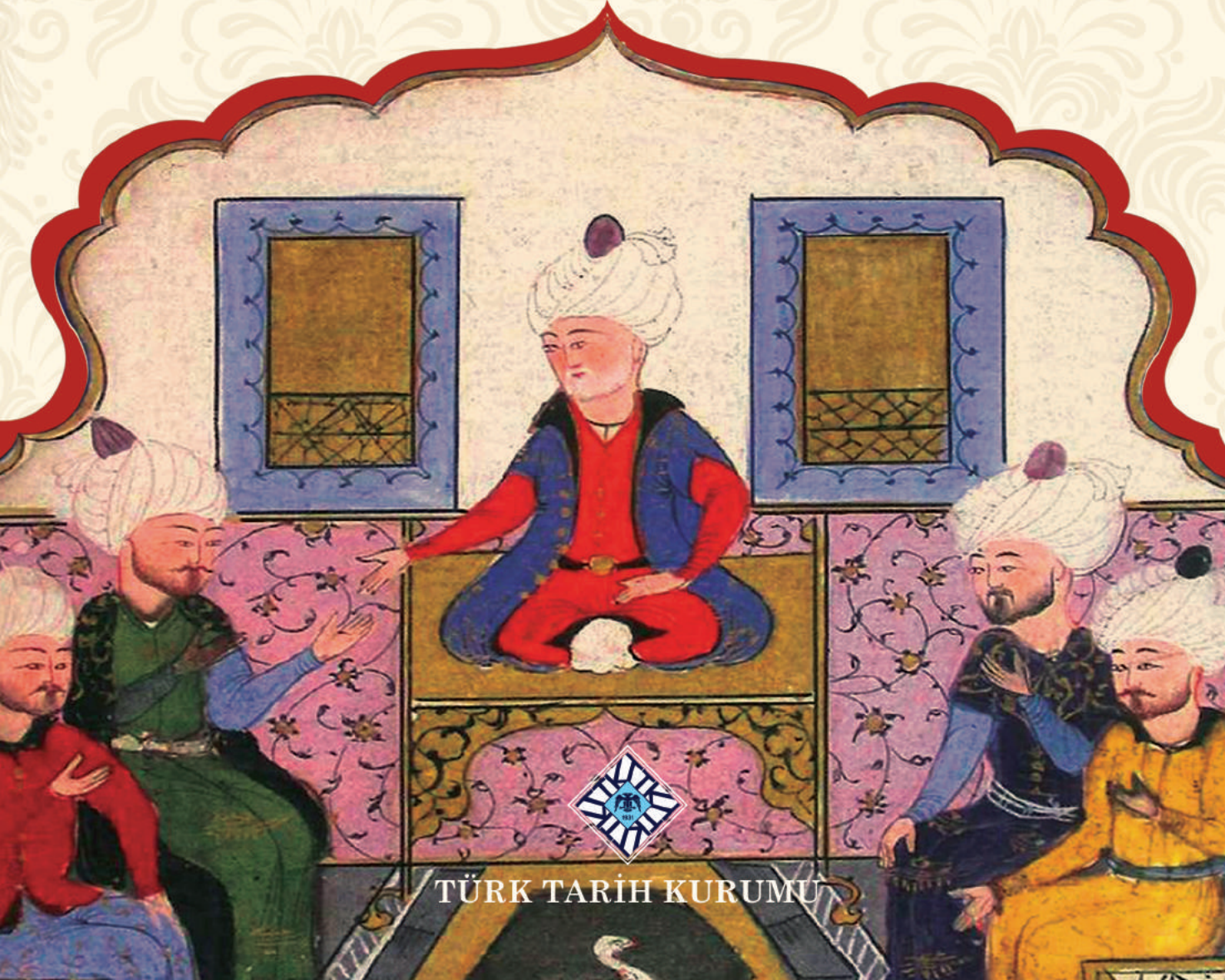

II. BAYEZİD

DÖNEMİ

AHKÂM DEFTERLERİ

Hazırlayanlar
Feridun M. EMECEN - İlhan ŞAHİN

TÜRK TARİH KURUMU

II. BAYEZİD DÖNEMİ AHKÂM DEFTERLERİ

Osmanlı tarihi üzerine yapılan araştırmalarda öne çıkan vurgulardan biri devlet yapılanmasındaki sağlam bürokratik teşkilatlanmadır. Bu teşkilatlanmada devletin en üst karar verme mercii ise Divân'dır. II. Bayezid dönemine kadar Divân'da alınan kararların topluca kaydedildiği bir defter serisi bugüne ulaşmamış görünmektedir. II. Bayezid dönemine ait ise Divân'da alınan kararların suretlerinin kaydedildiği üç defter mevcuttur. Elinizdeki çalışma, Divân'da alınan kararların suretlerinin topluca kaydedildiği söz konusu üç defterin neşrine dayanmaktadır.

O dönemlerde "ahkâm-ı mîrî" olarak isimlendirilen bu defterler, en erken Divân bürokrasisine ait olmaları sebebiyle ayrı bir önemi haiz bulunmaktadır. İleri vadede Mühimme diye adlandırılacak olan defterlerin de bir nevi prototipi vasfını taşımaktadır. Defterdeki kayıtlar incelendiğinde muhteva itibarıyla zengin bir bilgi birikimini ihtiva ettiği anlaşılabacaktır. Osmanlı bürokrasisi, devlet yapısı, hukuk sistemi, adalet mekanizması, siyasi meseleler vs. gibi birçok konuda araştırmacılar için yeni ve eşsiz bir hazine niteliğindedir.

II. BAYEZİD DÖNEMİ
AHKÂM DEFTERLERİ

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU
TÜRK TARİH KURUMU YAYINLARI
III-1. Dizi – Sayı: 13

II. BAYEZİD DÖNEMİ AHKÂM DEFTERLERİ

Hazırlayanlar
Feridun M. EMECEN – İlhan ŞAHİN

ANKARA, 2021

II. Bayezid dönemi ahkâm defterleri / hazırlayanlar Feridun M. Emecen, İlhan Şahin. — Ankara : Türk Tarih Kurumu, 2021.

xi, 527 s. : tıpkıbasım ; 28 cm. — (AKDTYK Türk Tarih Kurumu yayınları ; III-1. Dizi-Sayı: 13)

Bibliyografya ve indeks var.

ISBN 978 - 975 - 17 - 5015 - 0

1. Ahkam defterleri _ Osmanlı İmparatorluğu _ II. Bayezid dönemi. 2. Osmanlı İmparatorluğu _ Yönetim ve politikalar. 3. Osmanlı İmparatorluğu _ Tarih _ Kaynaklar. I. Emecen, Feridun Mustafa, 1958- hazırlayan. II. Şahin, İlhan, hazırlayan. III. Dizi.

956.101522

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yönetim Kurulunun 21.09.2020 tarihli ve 806/31 sayılı kararı gereği 1.000 adet basılmıştır.

ISBN: 978-975-17-5015-0

İnceleyiciler: Prof. Dr. İdris BOSTAN
Doç. Dr. Recep AHISHALI

Kapak Tasarım: Emine ÇAKIR

Baskı:

Girişim Ajans Ofset Matb. Bas. Yay. Dağ. Kırt.
Gıda İnş. Eğt. Dan. Rek. Bil. Mak. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Büyük Sanayi Samanyolu Cad. No: 35 İskitler/ANKARA
Tel: 0 (312) 384 22 23 • E-mail: girisimahmet@hotmail.com

Baskı Hazırlık:

Sata Reklam / www.satareklam.com

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	VII
KISALTMALAR.....	XI
GİRİŞ.....	1
1. BÜROKRASİ VE DİVÂN KAYITLARI.....	3
2. DİVÂN KAYITLARI İLE İLGİLİ DEFTERLER VE ÖZELLİKLERİ.....	5
3. NEŞREDİLEN DEFTERLERİN ŞEKİL VE MUHTEVA HUSUSİYETLERİ.....	6
a) Defterlerin Şekli Düzeni.....	6
b) Diplomatik ve Teknik Özellikleri.....	7
c) Dil Hususiyeti.....	10
d) Belgelerin Muhtevası.....	11
<i>Siyasi Meseleler</i>	13
<i>Toprak Meseleleri</i>	17
<i>Vergi Meseleleri</i>	19
<i>Diğer Meseleler</i>	22
KAYNAKLAR.....	29

AHKÂM DEFTERLERİ METNİ

1. AHKÂM DEFTERLERİNDEKİ HÜKÜMLERİN ÖZETİ.....	35
a) 906 (1501) Tarihli Ahkâm Defteri Özeti.....	37
b) 907 (1502) Tarihli Ahkâm Defteri Özeti.....	66
c) 910-911 (1505) Tarihli Ahkâm Defteri Özeti.....	89
2. AHKÂM DEFTERLERİNİN TRANSKRİPSİYONU.....	99
a) 906 (1501) Tarihli Ahkâm Defteri Metni.....	101
b) 907 (1502) Tarihli Ahkâm Defteri Metni.....	231
c) 910-911 (1505) Tarihli Ahkâm Defteri Metni.....	311
DİZİN.....	359
AHKÂM DEFTERLERİNİN FAKSİMİLE METNİ.....	419